

18.11.2020 język polski klasa 5

Temat: Pisownia wyrazów z rz i ź – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości.

Na początku przypomnijcie sobie zasady pisowni.

Przypomnienie

Rz piszemy:

- gdy wymienia się na *r*,
Przykłady:
na dworze – dwór, lekarz – lekarstwo
- po spółgłoskach *b, p, d, t, g, k, ch, j, w* (wyjątki: *kształt, bukszpan, pszenica, pszczola, Pszczyzna, wszyscy, gżegżółka*),
Przykłady:
brzęczeć, przzeprosić, drzemacć, trzecć, grzebać, krzak, chrzest, ujrzecć, wrzos
- w wyrazach rodzaju męskiego zakończonych na *-mistrz, -mierz, -arz, -erz* (inaczej zapisujemy między innymi: *garaż, pejzaż, bandaż, papierz, bagaż, makijaż*),
Przykłady:
sztukmistrz, krokmierz, malarz, kołnierz
- w niektórych wyrazach, mimo że nie wymienia się na *r*.
Przykłady:
zdarzenie, korzzystać, rzzqd

Ź piszemy:

- kiedy wymienia się na *g, dz, h, z, ź, s*,
Przykłady:
książka – księga, księża – ksiądz, drużynowy – druh, mażę – mazać, obrażać – obrażliwy, węższy – wąszki
- po *r, l, ł, n*,
Przykłady:
sierżant, odwilż, małż, inżynier
- na początku wielu wyrazów oraz w niektórych słowach, mimo że nie wymienia się na *g, dz, h, z, ź, s*.
Przykłady:
żzaba, żzniwo, żzubr, róza, ważka, mżawka

Teraz zapraszam do ćwiczeń:

1. Uzupełnijcie tekst rz lub ź.

We w...eśniu odbyło się wa...ne wyda...enie dla wszystkich p...edzszkolaków.

T...ydziesiątego w...eśnia był dzień p...ebierańców. K...yś p...ebrał się za bramka...a swojej ulubionej dru...yny. Ma...ena chciała p...ebrać się za ch...ąszcza lub ...uka, ale mama powiedziała, ...e to b...ydkie p...ebranie dla dziewczyny. Mama Ma...eny kazała wło...yć córce strój księ...niczki, która mieszka w k...ywej wie...y. Żaneta kochała zwie...ęta, więc p...ebrała się za ...ótwicę. Elbieta była

ró...ą, a jej brat P...emek ...odkiewką. And...ej bardzo często jeździł z tatą Kazimie...em na ryby, więc p...ebrał się za wędka...a. Gra...ynka i Kata...ynka, najlepsze kole...anki, były śnie...ynkami. G...ego... p...ebrał się za g...yba – podg...ybka, a jego p...yjaciel Włodzimie... za ...ołędzia. Bła...ej i Bo...ydar, miłośnicy d...ew, p... ebrali się za wie...bę i b...ozę. Pani Bo...ena, która zało...yła strój jednor...oca, z uśmiechem spoj...ała na p...edzszkolaków. Uwa...ała, ...e wszyscy wyglądają p...epięknie.

2. Uzupełnij:

- pracownik apteki to
- przyrząd do pomiaru ciśnienia krwi to
- rzemieślnik zajmujący się naprawą zegarów to
- człowiek, który buduje domy to

3. Uzasadnij pisownię ż w następujących wyrazach (skorzystaj z wiadomości z ramki na górze):

		
<p>Ta walizka waży chyba tonę. Nie udźwignąłbym jej, nawet gdybym był tęższy.</p>	<p>Podróżnik powinien być odważny. Musi także mężnie znieść trudy wyprawy.</p>	<p>Jutro wyjeżdżam do Chin. Chyba zabiorę ze sobą papuzkę – w końcu mówi po chińsku.</p>

waży, bo	odważny, bo
tęższy, bo	mężnie, bo
wyjeżdżam, bo	papuzka, bo

4. Dokończ wyrazy.

Babcia kupiła krem nawil....., butelkę oran..... i płytę zespołu Stare
Dobre Mał..... .

5. Dobierz właściwy wyraz do każdego zdania z pary.

WIERZĘ – WIEŻĘ

....., że uda się nam dojść do celu.

Widzę z czerwonej cegły.

KARZE – KAŻE

Mama mi posprzątać pokój.

Mój brat nie odzywa się do mnie – w ten sposób mnie za naszą
ostatnią kłótnię.

6. Ułóżcie zdania z wyrazami *morze* i *może*.